

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ЦВІЛХОВСЬКИЙ М.І.
(ПІБ декана (директора))
_____ 2022 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології _____

Протокол № 5 від “05”05 2022 р.
Завідувач кафедри МЕЛЬНИК В.В.
_____ (ПІБ завідувача)

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП Ветеринарна гігієна,
санітарія і експертиза
ШЕВЧЕНКО Л.В.
_____ (ПІБ гаранта)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
ДИСЦИПЛІНИ**

«Епізоотологія та інфекційні хвороби»

спеціальність 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» _____

освітня програма - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: к.вет.н. доцент ЛИТВИНЕНКО В.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«Епізоотологія та інфекційні хвороби» (назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	
Освітня програма	Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	28	
Кількість кредитів ECTS	1	
Кількість змістових модулів	1	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	-	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	-	
Навчальна практика	28 год	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - засвоєння студентами практичних основ пізнання епізоотичного процесу, оволодіння методами діагностики, навиками профілактично-лікувальної роботи з проведення протиепізоотичних заходів. з документальним оформленням.

Завдання:

- Опанувати профілактичні заходи як єдину державну науково-обґрунтовану систему профілактики і заходів ліквідації інфекційних хвороб;
- Вивчити способи та засоби лікування інфекційних хвороб, їх значення в локалізації і ліквідації вогнищ інфекції;
- Затвердити знання з проведення алергічних діагностики інфекційних хвороб;
- Розробити систему ветеринарно-санітарних заходів на основі біобезпеки, дезінфекції, дезінсекції і дератизації за епізоотичного благополуччя;

- Оформити документально заходи масових обробок та комісійних розпоряджень з протиепізоотичної роботи.

У результаті проходження навчальної практики студент повинен **знати**:

- Методи аналізу епізоотичної ситуації;
- Принципи протиепізоотичної роботи;
- Особливості описової епізоотології, моделювання та прогнозування і застосування їх за різних форм інфекції;
- Діагностичні методи дослідження подвірних та промислових господарств;
- Значення біобезпеки, дезінфекції, дератизації та дезінсекції в комплексі протиепізоотичних заходів;
- Індивідуальні, комплексні та карантинні лікувально-профілактичні обробки та заходи на тваринницьких об'єктах;
- Оформлення документально планові і проведення протиепізоотичні заходи.

Вміти:

- Самостійно провести епізоотологічне обстеження господарства, встановити причини захворюваності і загибелі тварин;
- Проводити збір та транспортування взятих проб чи зразків для діагностичних досліджень;
- Провести дезінфекцію різних об'єктів з виробництва зберігання та реалізації тваринницької продукції;
- Запровадити заходи з біобезпеки та біозахисту на підприємстві;
- Діяти відповідно до регламенту щодо ліквідації і профілактиці характерних для країни та транскордонних хвороб;
- Здійснити ін'єкційні маніпуляції тваринам;
- Користуватись інструктивними матеріалами та правильно складати документи звітності.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- Виявляти ризики у біозахисті та біобезпеки підприємстві;
- Виявляти шляхи занесення збудника інфекції в господарство та визначити закономірності епізоотичного процесу в конкретних умовах даного вогнища з написанням акту епізоотичного обстеження;
- Розробляти конкретні заходи, з відбору, аналізу і моніторингу патологічного матеріалу.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- Правильно розробити та провести діагностичні заходи, щодо контагіозних захворювань;
- Розуміти нормативні процедури щодо поширених зоонозів та хвороб, що мають харчове походження;
- Обґрунтовано розробити систему протиепізоотичних заходів при різних інфекційних хворобах;
- Використати відповідні діагностичні та терапевтичні інструменти для попередження та боротьби з транскордонними хворобами та патогенами;

- Проведення планових та екстрених вакцинацій, а також долучатись до програм планового дослідження, вибіркової та лікування;
- Розуміти та брати участь в реалізації плану дії в надзвичайних умовах для контролю транскордонних хвороб, включаючи гуманний забій тварин;
- Впроваджувати концепцію «системи раннього виявлення хвороб».

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Навчальна практика з епізоотології та інфекційних хвороб														
День 1. Техніка безпеки при роботі на ветеринарно-санітарних об'єктах					6									
День 2. Складання акту епізоотологічного обстеження					6									
День 3. Проведення та оформлення акту за алергічних досліджень тварин					6									
День 4. Проведення щеплень та оформлення планово-звітної документації					6									
День 5. Біобезпека та проведення дезінфекції, дезінсекції і дератизації					6									
Усього годин	30				30									
Усього годин за курс	30				30									

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні запитання

1. Перерахуйте заборони при введенні карантину за сибірки.
2. Зазначте заходи з ліквідації сибірки у господарстві.
3. Які методи ліквідації сибірки застосовуються безпосередньо до тварин?
4. Які зміни туші викликають підозру сибірки?
5. Що робити з молоком у неблагополучному господарстві з сибірки?
6. Опишіть послідовну схему діагностики туберкульозу.
7. Вкажіть основні поживні середовища для культивування мікобактерій.
8. В яких випадках і коли проводиться туберкулінація тварин?
9. Що впливає на вибір методу оздоровлення від туберкульозу?
10. Які методи оздоровлення господарств за туберкульозу Ви знаєте і за яких умов вони використовуються?
11. Коли діагноз на лептоспіроз вважають встановленим.
12. Вкажіть два основні заходи ліквідації лептоспірозу.
13. Зазначте особливості оздоровлення звірівницьких і мисливських господарств, щодо бруцельозу.
14. Перерахуйте заходи з охорони людей від бруцельозу.
15. Вкажіть заходи за підозри захворювання тварин на ящур.
16. Опишіть правила відбору та пересилки патологічного матеріалу для лабораторних досліджень на ящур.
17. Назвіть заходи з профілактики ІРТ ВРХ серед тварин закуплених за імпортом.
18. Назвіть заходи з профілактики ІРТ ВРХ на племінних підприємствах.
19. Опишіть порядок відбору патологічного матеріалу за підозрою на сказ.
20. Перерахуйте заходи з ліквідації сказу в неблагополучному пункті.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність Ветеринарна медицина	КАФЕДРА ЕПІЗООТОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _1_ з дисципліни «ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»	«Затверджую» Завідувач кафедри _____ Мельник В.В. 5 травня 2022 р.
<i>Тестові завдання різних типів</i>			

	1. Розставити послідовність клінічного дослідження тварин:	
I	A	Загальне дослідження
II	B	Збирання анамнезу
III	B	Дослідження окремих органів і систем
IV	Г	Лабораторні дослідження
V	Д	Спеціальні методи дослідження
VI	Е	Реєстрація тварини

	2. Швидкість осідання еритроцитів визначають при методі діагностики інфекційних хвороб. (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)
1	... серологічному
2	... гематологічному
3	... імунологічному
4	... вірусологічному

	3. Підберіть відповідне визначення періоду хвороби:		
1	інкубаційний	А	– характеризується появою типових для даної хвороби симптомів хвороби
2	продромальний	Б	– період із моменту проникнення збудника хвороби в організм тварини до появи перших клінічних ознак;
3	період повного розвитку клінічних ознак хвороби	В	– характеризується розвитком неспецифічних клінічних ознак (лихоманка, загальна слабкість, зниження апетиту і т.п.)

	4. Облік офтальмопроби на малеїн проводять через год. ?
1	2-3
2	6-8
3	9-12
4	12 і 24
5	3 - впродовж дня
6	3 - впродовж дня та останнє через 24 після введення малеїну

	5. Який тип механізму передачі збудника інфекції ще називають аерогенним?
1	контактний
2	повітряно-крапельний
3	фекально-оральний
4	трансмівний
5	трансоваріальний

	6. Алергічна реакція – це реакція підвищеної чутливості сенсibilізованого організму на повторне введення ? (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)
1	... алергену
2	... антигену
3	... адьюванта
4	... сироватки
5	... вакцини

	7. До специфічної профілактики належать:
1	- превентивна ізоляція, вимушене карантинування і спостереження з метою уточнення діагнозу
2	- імунопрофілактика шляхом застосування різних специфічних засобів – вакцин, сироваток, імуноглобулінів
3	- спеціальні діагностичні дослідження (туберкулінізація, малеїнізація, серологічна діагностика на бруцельоз та ін.)
4	- лікувально-профілактичні заходи спеціального призначення (премікси й аерозолі при профілактиці аліментарних і респіраторних інфекцій)
5	- вітамінотерапія та мінеральна підкормка

	8. Розставити у відповідності до термінології:
--	--

1	Гамаглобуліни	А	- це білки, що продукуються різними клітинами організму при інфікуванні вірусом і не мають специфічності
2	Інтерферони	Б	- комплексні набори різних біологічно активних та лікарських речовин
3	Премікси	В	- білки сироватки крові, які є носіями основної маси антитіл
4	Біогенні стимулятори	Г	- фармакологічні речовини неспецифічної дії, що утворюються у тканинах за несприятливих умов середовища

	9. Після оздоровлення господарства (ліквідації інфекційної хвороби) перед зняттям карантину або обмежуючих заходів проводять дезінфекцію (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)
1	... передпускову ...
2	... заключну ...
3	... технологічну ...
4	... вимушену ...
5	... профілактичну ...

	10. — надзвичайно важливий документ, який зберігають нарівні з документами для службового користування і заносять в інвентарну книгу районного державного підприємства ветеринарної медицини. (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)
1	... Журнал протиепізоотичних заходів...
2	... Журнал реєстрації хворих тварин...
3	... Акт ...
4	... Журнал запису епізоотичного стану району ...
5	... Амбулаторний журнал ...
6	... Історія хвороби ...
7	... План протиепізоотичних заходів ...

8. Методи навчання.

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото, відео);
- Онлайн навчання за системою ельорн;
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, робота на пасіці).

9. Форми контролю.

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, онлайн тестування, іспит).

10. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента,	Оцінка національна
--------------------------	---------------------------

бали	за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

12. Рекомендована література

– основна;

1. Мельник В.В, Недосєков В.В., Литвиненко В.М., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Практикум з загальної епізоотології. Київ НУБіП - 2016. - С.270.
2. Литвин В.П., Ярчук Б.М./Загальна епізоотологія/ К. - 1995. - 256 с.
3. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Тирсін Р.В., Корнієнко Л.М. Загальна епізоотологія. /Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький, В.П. Литвин/ Підручник – Біла Церква. – 2002. – 656 с.
4. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин/О.Є. Галатюк, М.Л. Радзиховський. Методичний посібник. –Житомир. – 2013. – 456 с.
5. Литвиненко В.М. Вакцинопрофілактика захворювань птахів. Навчальний посібник для студентів магістратури факультету ветеринарної медицини. Київ - 2016. - С.164.
6. Литвин В.П., Литвиненко В.М. Ветеринарне забезпечення бджільництва. Посібник для магістрів факультету ветеринарної медицини. Київ - 2021. С.302.
7. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Недосєков В.В., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Київ НУБіП - 2022. - С.310.

– допоміжна.

1. Литвин В.П., Олійник Л.В., Корнієнко Л.В., Ярчук Б.М., Домбровський О.М., Корнієнко Л.М. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин. Монографія/за редакцією професора Литвина В.П., Корнієнка Л.Є. – Київ «Аграрна наука». – 2002. – 400 с.
2. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Ярчук Б.М., Корнієнко Л.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби птиці/ - 2012. - 528 с.
3. Недосєков В.В., Макаров В.В., Мельник В.В. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров, В.В. Мельник. Навчальний посібник. – Київ. -2011. – 123 с.
4. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Головка А.М., Корнієнко Л.М., Ярчук Б.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом/ Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков. Навчальний посібник /За редакцією Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква. – 2010. – 272 с.

5. Недосеков В.В., Макаров В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин/ В.В. Недосеков, В.В. Макаров. Навчальний посібник. - Київ. – 2010. 120 с.
6. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл з основами бджільництва. Житомир 2006. С. 288.

13. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України/ Верховна рада України. <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Епізоотологічний словник / В.В. Поліщук - 2013. <http://twin.nauu.kiev.ua/vet/vpol.nsf/b3266a3c17f9bb7085256b870069c0a9/80d1fd7045c5a177c225730700364b9a?OpenDocument>
3. Спеціальна епізоотологія / А. Ф. Каришева - 2002. <http://medbib.in.ua/spetsialna-epizootologiya.html>
4. Бойко Н.І., Бойко Г.В., Литвиненко В.М., Напненко О.О. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Київ -2017. С. 551. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5055/1/%d0%91%d0%be%d0%b9%d0%ba%d0%be %d0%9b%d0%b0%d0%b1%20%d0%b4%d1%96%d0%b0%d0%b3%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85%d1%96%d0%b2.pdf>